

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Forkortelser	6
Forord	8
Introduktion	10
Israels fester – et skattekort til skjulte skatte i Det Nye Testamente	10
Israels fester – begyndelsen.....	11
Israels fester – en del af Sinaj-pagten	11
Tre store høstfester	11
Fester for frelsen	12
Festkalenderen udfoldet i syv fester	12
Til fest i Jerusalem	12
Måne og sol – time, dag og uge	14
Israels kalender	14
Kalender og gudsdyrkelse	14
Måne og sol – en umage dans	14
Israels måne-sol kalender	15
Høstår og festår med hver sit nytår	16
De senjødiske sekteriske kalendere	17
Kalenderens tidsenheder	19
Dagen og døgnet	19
Et skifte – fra morgen-morgen til aften-aften	19
”Mellem aftnerne”	20
Aften og aften er to ting.....	21
Dag og døgn i Det Nye Testamente	21
Dagens og døgnets mindre tidsenheder	22
Ugen og sabbatten	22
Måned og år	23
Sabbatten	25
Hviledagens glæde og ... frustration	25
Sabbatten i Det Gamle Testamente	25
Sabbatten og skabelsen	25
Sabbatten som pagtstegn	26
Sabbatten og frelsen	26
Sabbatsår og jubelår	26
Sabbatten i senjødedommen	27
Sabbatten og den messianske forventning	27
Sabbatsfejring i hjem og synagoge	28
Sabbatten i Det Nye Testamente	28

Sabbatten opfyldt i Jesus Messias	28
Sabbatten vi stadig venter på	29
Sabbattens rolle i den nye pagts tid	29
Sabbatten og kirken	30
Sabbatten mellem jødekristne og hedningekristne i urkirken	30
Sabbatten mellem jødekristne og hedningekristne i oldkirke og middelalder	31
Forholdet mellem sabbat og søndag i luthersk tradition.....	31
Søndagen er en gave	32
Påske	34
Når påsken står for døren	34
Påske – den første og mest kendte bibelske fest.	34
Påske i Det Gamle Testamente	34
Påsken som høstfest	35
Påsken som fest for frelsen – udfrielsen af Egypten (2 Mos 12-13)	36
Påskefest som delagtighed i udvandringen	37
Påskefestens messianske forventning	38
Påske på Jesu tid	39
Dagene før påske	39
Procedureerne i templet	39
Tidspunktet for slagting af påskelam	39
Måltidet i hjem eller herberge	40
Uenigheden om tidspunkt for svingning af omer-neget	40
Jesus og påsken	41
Ekskurs: Spørgsmålet om Jesu dødsdag.....	41
Uenighed synopsen og Johannes imellem	41
Harmonisering med udgangspunkt i synopsen	42
Støtte til Johannes' datering	44
Påskemåltid efter en anden kalender	45
Uenighed om datoen ud fra den samme kalender	47
De sidste brikker mangler stadig	50
Ekskurs: Tidspunktet for Jesu korsfæstelse	50
Markus og Johannes giver forskellige tidspunkter	50
Forsøg 1) Tidlig fejlafskrivning af Joh 19,14	51
Forsøg 2) Johannes tæller timer fra midnat	51
Der skal være tid til det hele	52
"Omkring middag" er nok det bedste bud	53
Jesus og påskeugen	53
1) Lammet udpeges og testes (10.nisan-14.nisan)	54
2) Fjernelse af al surdej, <i>chametz</i> (før middag den 14. nisan)	54
3) Lammet slagtes (14. nisan)	55

4) De usyrede brøds fest – den første dag (15. nisan)	56
5) Førstegrøden (16. nisan)	56
Det jødiske påskemåltid på Jesu tid	57
Rekonstruktion af påskemåltidet på Jesu tid	57
Påskemåltidets karakter og dets ingredienser	58
Påskemåltids forløb	59
Påskemåltidet og Jesu sidste måltid	61
Den aften i Jesu liv, vi ved allermost om	61
Påskemåltidets bægre og synopsen	61
Påskelammet over for brød og vin	62
Judas og brødet, der blev dyppet	63
Tema: En mulig rekonstruktion af et påskemåltid på Jesu tid	65
Tema: Mysteriet om <i>afikomanet</i>	70
<i>Afikuman</i> og manna	72
Tema: Fodvaskningen i lyset af samtidens skikke	75
Reklinering	75
Triklinium	75
Disciplenes placering omkring bordet	77
Manden på ærespladsen	78
Toastmaster eller skaffer	78
Den jødiske påske og det kristne kirkeår	80
Påskefejring – men i et nyt lys	80
Kristen påskefest efter jødiske eksempler	80
Striden om placeringen af den kristne påskehøjtid	80
Moderne messiansk jødisk påskefejring	81
Påskeuge og påskemåltid	81
Det jødiske påskemåltid og nadveren	82
Fra årligt til ugentligt måltid.....	82
Søndag morgen og søndag aften	83
Videreførelse af de jødiske måltidsbønner i Didaké	83
Nadverliturgien som påskehaggada	84
Pinse	87
Ostekage, bibel og nattevågen	87
Pinse i Det Gamle Testamente	87
Pinse som høstfest	87
Et manglende frelseshistorisk perspektiv	88
Pagtslutningen ved Sinaj bjerg	90
Åbenbaringen på Sinaj bjerg og tabernaklet	91
Profeternes vision om den nye pagt	91
Pinседag i Det Nye Testamente	92

Pinsedag – den nye pagt effektueres	92
Pinsedag i lyset af nogle senjødiske perspektiver	92
Pinsen er påskens klimaks	93
Ånden flytter ind i det nye tempel	94
Den nye pagt og pagtstegnet	95
Dåben som pagtstegn i lyset af Sinaj pagten	96
Dåben i lyset af pinsen	97
Førstegrødens dag og den store mission	98
Kirken og pinsen	99
Pinsefest – en del af påsken	99
”Kirkens fødselsdag”	100
Tema: Kristi Himmelfart og den jødiske kalender	101
Løvhyttefesten	105
Tre travler uger i efteråret	105
Festen, der blev væk	105
Løvhyttefesten i Det Gamle Testamente	106
Løvhyttefesten som høstfest	107
Løvhyttefestens frelseshistoriske pointe	108
Det forjættede land: Et klimaks, der peger ud over sig selv	109
Løvhyttefesten på Jesu tid	111
Løvhyttefestens ritualer ifølge Mishna	111
Ritualernes betydning	112
Løvhyttefesten i Det Nye Testamente (allerede)	113
Løvhyttefestens opfyldelse i Jesus	113
Jesus til løvhyttfest (Joh 7-10)	113
Løvhyttfest på et bjerg	116
Løvhyttefesten i Det Nye Testamente (endnu ikke)	117
Kirken, løvhyttefesten og kirkeåret	118
Festen, der ikke blev en del af kirkeåret	118
Festen, vi ikke fejrer – men gerne må huske	119
Løvhyttfestens <i>allerede</i> i det kristne kirkeår.....	119
Hornblæsningsdagen	121
Æbler i honning og lommeuld i havet	121
Hornblæsning i Det Gamle Testamente	121
Tråde fra den rabbinske tradition	123
Hornblæsningsdagen i Det Nye Testamente	123
Den store forsoningsdag	125
Jødedommens største helligdag	125
Den store forsoningsdag i Det Gamle Testamente	125
Stedfortrædende sydebukke	125

Den store forsoningsdag i Det Nye Testamente	126
Min dommedag og Jesu stedfortrædende død	126
Den dommedag, vi stadig venter på	127
Tema: Chanukka – Genindvielsesfesten	129
Lysene tændes	129
Makkabæerne og templets genindvielse	129
Antiokus Epifanes og den jødiske opstand	129
Løvhyttefesten i kislev.....	130
Jesus og templets genindvielse	130
”Faderen og jeg er ét”	130
Channuka og Jesu fødsel	131
Et lys for dem, der sidder i mørket	131
Jesus og de jødiske fester	132
Israels vandring med Sinaj-pagtens festkalender	132
Opfyldelsen i Jesus Kristus	133
Kirkens vandring gennem kirkeåret	133
Den enkeltes vandring i Guds frelseshistorie	134
Ordforklaring	135
Antikke personer og værker	140
Litteraturliste	143